

Kort verslag van vragen aan Beschermd Wonen (BW) of Beschermd Thuis (BT) cliënten
Jan Slappendel, 11-11-2020

Werkwijze

Er zijn korte interviews (10 tot 20 minuten gehouden met 10 personen, 9 personen wonen in BW- of BT-vormen, 1 woont inmiddels in eigen woning met begeleiding. Het gespreksverslag is vervolgens ter goedkeuring voorgelegd aan de betrokkenen. 9 zijn goedgekeurd, 1 heeft nog niet gereageerd. De gestelde vragen staan hieronder met samenvatting per vraag.

Geïnterviewden komen uit 4 instellingen. 8 zijn voorgedragen door de instellingen. 2 ken ik persoonlijk. Het waren 5 mannen en 5 vrouwen. 5 personen waren in de leeftijd 22-27, 1 was 35 en 4 tussen 52-56.

De personen met wie ik sprak leken een goed beeld te hebben over eigen mogelijkheden en ondersteuningsbehoeften. Aarzelingen over de ontwikkelingen zijn groter bij degenen die lang in BW waren, de ouderen, met verblijftijden van 7 jaar of langer in BW.

De meesten maken onderscheid in de opmerkingen voor zichzelf en voor andere bewoners. Het werd gewaardeerd dat de mening van bewoners gevraagd werd.

Samenvatting van de vragen

Hoe woon je nu?

4 eigen huis, 6 BW waarvan 1 snel uitstroomt naar BT

Heb je werk of dagbesteding?

9 personen hebben werk, vooral vrijwilligerswerk en beschermde werkvormen. 1 persoon nu niet doordat hij veel stress heeft omdat hij binnenkort naar BT gaat.

1. De gemeente wil graag dat bewoners van Beschermd wonen zoveel mogelijk weer deelnemen aan de maatschappij. Daarom willen ze dat zij weer in de stad gaan wonen met begeleiding: Beschermd thuis. Wat vind je daarvan?

Iedereen vindt de denkrichting goed. Meeste personen plaatsen wel spontaan kanttekeningen dat het niet voor iedereen geschikt is

Is dat wat voor jou?

6 personen willen wel, 4 zien veel meer obstakels voor zichzelf. 1 daarvan gaat naar de Wlz, ik denk dat dat voor nog 1 persoon mogelijk het geval kan zijn. 1 persoon zit in een eigen woning maar heeft, verergerd door Corona, zoveel last van eenzaamheid dat hij overweegt terug te gaan naar groepswonen.

2. Wat zou je nodig hebben om weer op jezelf te wonen? Hoeveel begeleiding en wat voor vorm? / 3. Hoe zelfstandig zou je willen worden? Zelf het huis bijhouden, financiën regelen, huis huren, werk of dagbesteding zoeken?

Dit is natuurlijk persoonsgebonden, levert een divers beeld op. Herhaaldelijk wordt gewezen op het belang van een goede overgang met een goede begeleiding. Een goede persoonlijke klik met de nieuwe begeleiders is echte voorwaarde.

Wisselen van begeleider zou makkelijker moeten kunnen, het is vaak moeilijk bespreekbaar. Degenen die die klik wel hebben praten met waardering over de begeleiding.

“Ik moest leren dat het niet normaal is om zelfmoordgrappen te maken. Snapte ik pas toen mijn begeleider het uitlegde. Sociaal gedrag in het BW is heel anders”.
Sommigen geven signalen dat er onvoldoende begeleiding zou zijn (“Ze komen langs, houden een babbeltje en dat is het dan”) en eenmaal werd gesteld dat er toezicht zou moeten zijn op de kwaliteit van de begeleiding.

4. Zou je s’nachts iemand moeten kunnen bellen? Of zou er s’nachts ook iemand langs moeten kunnen komen?

4 personen geven aan bereikbaarheid nu niet nodig te hebben, 3 personen geven aan wel beschikbaarheid nodig te hebben. Er wordt regelmatig aangegeven dat de overstap naar buiten moeilijk is en dat in het begin het gevaar van terugval groot is. 3 personen noemden spontaan het idee van een overgangsfase van een ½ tot 1 jaar waarin zowel bereikbaarheid als beschikbaarheid mogelijk is. Los van wat men zelf nodig heeft, noemen 8 personen dat het voor sommige klanten zeker nodig is dat er (al dan niet in een overgangsfase) beschikbaarheid is. “Als je bij terugval de crisisdienst of politie op je dak krijgt is traumatiserend, je hebt geruststelling nodig, liefst van iemand die je kent”

Maakt het uit of dit iemand van je huidige aanbieder is of mag het ook een ander aanbieder zijn als zij/hij wel deskundig is?

Vrijwel iedereen wijst op het belang van bekendheid, 1 persoon belt na het interview terug en noemt 3 aspecten:

1. Bekendheid in persoon
2. Bekendheid met de bewoner en zijn problemen, zowel ziektebeeld als het probleem van de dag.
3. Deskundigheid/bekendheid m.b.t nachtelijke problematiek. “Alleen en in het donker komen de spookbeelden en neiging tot zelfbeschadiging of erger. Dat moet je niet overschatten, je moet daar wel mee om weten te gaan als begeleider”

Deze driedeling is in de gesprekken met anderen ook te herkennen. 2 Personen met minder goede ervaring met de huidige bereikbaarheid noemen 1 aanbieder voor bereikbaarheid als een kans om de deskundigheid te bevorderen. Meest genoemd zijn punten 1 en 2.

5. Nu is BW een pakket: 1 indicatie. Mogelijk moet/mag je straks zelf een pakket samenstellen van de onderdelen waar je hulp bij nodig hebt. Wat vind je daarvan?

8 van de 10 vinden dit een goed idee, keuzevrijheid, een glijdende schaal naar zelfstandigheid. 2 personen uit de oudere groep zien dit niet zitten.

6. Zie je voordelen als je uit BW gaat en BT krijgt?

Hoewel sommigen zeggen er nu niet aan toe te zijn vindt iedereen de richting heel goed. Wel telkens waarschuwingen dat dit niet voor iedereen geldt.

“Er zijn bewoners die echt geen hulp willen en die bewust terug zullen stappen in de oude leefstijl”

7. Zie je nadelen?

Vrijwel unaniem wijst iedereen op het gevaar van eenzaamheid en het gevaar van terugval in automutilatie, zelfmoordgedachten, verslaving. Mogelijkheid van een kortdurende opname om tot rust te komen is meerdere keren genoemd. “1 foutje moer er niet toe leiden dat je terug bij af bent.”

8. Heb je het gevoel dat er door de SDD of andere instanties druk op je wordt uitgeoefend om tot een besluit te komen?

Iedereen geeft aan dat dat niet zo is. Genoemd wordt wel de angst bij herindicaties en het gegeven dat de instelling soms druk uitoefent maar dat dat juist wel positief bedoeld wordt

“Nee, de indicatiestellers luisteren naar me en er wordt antwoord gegeven op mijn hulpvraag”

De rode draad

- De hoofdrichting van beleid, ambulantisering wordt toegejuicht ook al is niet ieder eraan toe.
- Grootste gevaar is eenzaamheid met bijbehorende gevaren van terugval in ongewenst gedrag
- 1^e jaar na ontslag is beschikbaarheid in avond en nacht belangrijk. Crisisdienst en politie inzetten bij terugval in de avond en nacht is potentieel traumatiserend. Mogelijkheid voor kortdurende opname bij terugval is belangrijk

- Voor de bereikbaarheid bij 1 aanbieder, wisselend beeld, van belang zijn:
 - bekendheid met de persoon
 - bekendheid met de problemen van de bewoner en de problemen van de dag (crisiskaart/signaleringsplan) “Als je s ‘nachts in de stress schiet wil je niet eerst een protocol doorlopen en je hele doopceel lichten”
 - Deskundigheid van de ondersteuners met de problemen waar mensen s ‘nachts tegen aanlopen.

Conclusies:

- 1) Waardering voor het gevoerde beleid.
- 2) Voor de stap van BW naar BT (of andere vormen van begeleid thuiswonen) is een goede voorbereiding en een zorgvuldige overgangsfase met goede begeleiding noodzakelijk waarbij een persoonlijke klik met de begeleider cruciaal is. Let hierbij ook op evt. intensivering van de inzet van behandeling in deze fasen.
- 3) Zorg in het eerste jaar voor bereikbaarheid en beschikbaarheid, pas dit persoonsgebonden toe. Het geeft veiligheid aan de bewoner.
- 4) Wellicht is overstap naar 1 aanbieder voor bereikbaarheid na het eerste jaar (of voor sommigen eerder) wel een goed idee in het kader van het verder zelfstandig worden van personen. Daar kan dan ook extra deskundigheid groeien.
- 5) Maak korte opname (time out) mogelijk, zeker voor het eerste jaar na ontslag.